

Asia: VN/19859/2020

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (todistus negatiivisesta testituloksesta)

Lausunnonantajan lausunto

Yleishuomiot hallituksen esityksestä?

Suomen Laivameklarit ry kiittää mahdollisuudesta saada antaa lausunto hallituksen esityksestä liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta siten, että negatiivinen covid-19 testituloksesta edellytetään tietyiltä erikseen määritellyiltä Suomeen saapuvilta ulkomaalaisilta.

Yhdistys edustaa 40 suomalaista ja Suomessa toimivaa yritystä, jotka tarjoavat elinkeinoelämälle merikuljetuspalveluja. Jäsenyritykset ovat suomalaisia tai ulkomaisia varustamoja, näitä edustavia agentteja ja laivameklareita ja satamaoperaattoreita.

Lakiesityksen vaikutukset

Toteutuessaan esitys kasvattaisi kuljetuspalvelun tarjoajien hallinnollista taakkaa ja kustannuksia jo ennestään vaikeassa tilanteessa. Suomeen matkustaminen hankaloituisi ja sen kustannukset kasvaisivat. Kansainvälinen risteilyliikenne voisi kokonaan jättää Suomen pois reiteiltään ja siitä saatavat tulot menetettäisiin.

Kuljetusyrityksen tarkastusvelvoitetta koskevat huomiot ja mahdolliset ehdotukset?

Vaikutukset kansainväliseen risteilyliikenteeseen

Lakiesityksessä ei ole otettu huomioon Suomessa vierailevaa kansainvälistä risteilyalusliikennettä, mikä on ollut merkittävä tulonlähde satamille ja satamakaupungeille. Risteilyalukset ovat maksaneet vuosittain keskimäärin noin 10 % eli n. 5 milj. euroa vuotuisesta väylämaksukertymästä.

Maissa käyvät risteilymatkustajat hyödyttävät myös kaupunkien matkailuyrittäjiä. Tällä hetkellä voimassa olevan tilapäisen rajasääntelyn mukaisesti risteilyalukset ovat saaneet käydä satamassa, mutta matkustajat eivät ole saaneet poistua alukselta.

Lakiesityksen mukaan kansanväliset risteilymatkustajat joutuisivat esittämään erillisen todistuksen negatiivisesta testituloksesta halutessaan käydä Suomessa maissa. Suomessa käyvien risteilyalusten reitti on sellainen, että yleensä matkalla ollaan jopa noin viikko ennen Suomeen tuloa. Lakiesityksen mukainen toimintatapa johtaisi siihen, että Suomeen aikovat matkustajat tulisi testata aluksella 72 tuntia ennen Suomeen tuloa. Vaatimus johtaisi helposti siihen, että risteilymatkustajat eivät edelleenkään käy ollenkaan Suomessa maissa.

Varustamot vaativat kuitenkin negatiivisen testin joko kaikilta matkustajilta tai vähintäänkin riskialueelta tulevilta matkustajilta jo ennen laivaan nousua. Tämän tulisi riittää myös Suomessa.

Risteilyvarustamot valvovat WHO:n, EU-komission ja muiden kansainvälisten tahojen antamien COVID 19 -ohjeiden mukaisesti omien alustensa terveysturvallisuutta. Varustamot tekevät tässä yhteistyötä esimerkiksi Cruise Lines International Association (CLIA) kautta. Laajoissa ”health protocol”-dokumenteissa määritellään kunkin varustamon toimintatavat.

Jos Suomessa halutaan valvoa täällä käyvien kansainvälisten risteilijöiden aiheuttamaa terveysturvallisuusriskiä, se voidaan toteuttaa helpommin esimerkiksi tarkastamalla kunkin varustamon ”health protocol”-dokumentti.

Matkustajaan kohdistuvat velvollisuudet: huomiot ja mahdolliset ehdotukset?

Vapautukset negatiivisesta testitodistuksesta

Esityksessä todetaan myös, että todistuksen mukanaoloa ei edellytetä Suomen kansalaisilta ja Suomessa pysyvästi asuvat ulkomaalaisilta tai turvapaikkaa hakevilta. Lisäksi henkilöt, joiden työ on yhteiskunnan toimivuuden tai huoltovarmuuden kannalta merkityksellistä, on vapautettu todistuksen antamisesta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kuljetusyrityksen tulisi pystyä jotenkin erottelamaan eri matkustajaryhmät toisistaan.

Suomeen saapuu eri rajaylityspaikkojen kautta rahtiliikenteen osalta tärkeää henkilöstöä. Nämä henkilöt voivat olla esimerkiksi merimiehiä saapumassa miehistönvaihtoihin, huoltohenkilöstöä tulossa suorittamaan kunnossapitotöitä aluksella tai satamassa tai henkilöstöä, joka tulee valvomaan projektilastien lastausta. Suomen Laivameklarit ry toivoo, että uudella lakiesityksellä ei vaikeuteta näiden huoltovarmuuskriittistä työtä tekevien henkilöryhmien maahantuloa.

Kohdennetut kysymykset:

Kuljetusyhtiöt: Mitä vaikutuksia näette olevan ehdotetuilla velvoitteilla? Kuinka tarkastusvelvoite olisi parhaiten toteutettavissa? Mitä kustannuksia ehdotus mahdollisesti aiheuttaa? Muita huomioita?

Kansainväliset risteilyvarustamot vaativat negatiivisen testin joko kaikilta matkustajilta tai vähintäänkin riskialueelta tulevilta matkustajilta jo ennen laivaan nousua. Tämän tulisi riittää myös Suomessa.

Risteilyvarustamot valvovat WHO:n, EU-komission ja muiden kansainvälisten tahojen antamien COVID 19 -ohjeiden mukaisesti omien alustensa terveysturvallisuutta. Varustamot tekevät tässä yhteistyötä esimerkiksi Cruise Lines International Association (CLIA) kautta. Laajoissa ”health protocol”-dokumenteissa määritellään kunkin varustamon toimintatavat.

Jos Suomessa halutaan valvoa täällä käyvien kansainvälisten risteilijöiden aiheuttamaa terveysturvallisuusriskiä, se voidaan toteuttaa helpommin esimerkiksi niin, että Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaisi kunkin Suomessa vierailevan risteilyvarustamon ”health protocol”-dokumentin.

Matkailu- ja ravintolapalveluala: Mitä vaikutuksia näette olevan ehdotetuilla matkustajaan kohdistuvilla velvoitteilla? Ovatko ehdotetut toimenpiteet riittäviä? Mahdollistavatko toimenpiteet riittävästi ulkomaan matkailijoiden saapumisen Suomeen ja matkailun terveysturvallisuuden?

-

Sisäministeriö: Mikä on ulkomaalaislain ja ehdotettujen säädösmuutosten välinen suhde, erityisesti liittyen matkustajan käännättämiseen? Mahdollistavatko ehdotetut toimenpiteet sen, että todistus negatiivisesta testitodistuksen mukanaolosta ja tarkastuksesta voidaan toteuttaa riittävällä tavalla?

-

Sosiaali- ja terveysministeriö: Ovatko ehdotetut toimenpiteet välttämättömiä tartuntataudin leviämisen estämiseksi ja terveysturvallisuuden lisäämiseksi matkailualalla? Ovatko toimenpide-ehdotukset riittäviä turvaamaan Suomen terveydenhuollon kapasiteetin riittävyuden? Miten mahdolliset jälkitoimet huolehditaan (valvonta/uusintatestausta)?

-

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Millä edellytyksillä Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä päätöksen maa/aluekohtaisesta kuljetusyrittystä koskevasta tarkastusvelvollisuudesta?

-

Turkkila Sari
Suomen Laivameklariliitto - Sari Turkkila